

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

ILUSTROVANÁ KNIHA POVĚSTÍ A BÁJÍ

PŘÍBĚHY INDIÁNSKÉHO BOJOVNÍKA

BcA. Daniela Renčová

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafický design

Specializace Ilustrace

Diplomová práce

ILUSTROVANÁ KNIHA POVĚSTÍ A BÁJÍ

PŘÍBĚHY INDIÁNSKÉHO BOJOVNÍKA

BcA. Daniela Renčová

Vedoucí práce: Prof. akad. mal. Boris Jirků

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Praha, červenec 2018

.....

OBSAH

1. ÚVOD	1
1.1 Přesně definované téma	1
1.2 Důvod volby tématu	1
1.3 Důvod volby techniky	2
1.4 Severoamerické mýty a báje	2
1.5 Přijímání a využívání inspirace	6
1.6 Přesně definovaný cíl práce	7
2. PROCES PŘÍPRAVY	8
2.1 Studium a sběr podkladů	8
2.1.1 Subarctická oblast.....	9
2.1.2 Severovýchod	9
2.1.3 Jihovýchod	10
2.1.4 Velké pláně	10
2.1.5 Náhorní plošina.....	10
2.1.6 Severozápadní pobřeží	11
2.1.7 Kalifornie	11
2.1.8 Velká pánev	11
2.1.9 Jihozápad	12
2.2 Inspirace u umělců	13
2.2.1 Georges de La Tour.....	13
2.2.2 Lisbeth Zwerger	13
3. PROCES TVORBY	14
3.1 Hledání vlastního stylu	14
3.2 Hledání vhodného typu písma	15
4. POPIS DÍLA	16
4.1 Popis ilustrací.....	16
4.1.1 Příběhy indiánského bojovníka	16
4.1.2 Vodní netvor.....	17
4.1.3 Bizoní žena	17
4.1.4 Slunce a měsíc	17
4.1.5 Oheň	18
4.1.6 Obrova pomsta	18

4.1.7 Strach	19
4.1.8 Indiánské jméno	19
4.1.9 Uloupená dcera	19
4.1.10 Manitoův hněv	20
4.2 Typografická úprava knih	20
4.3 Tisk a vazba	21
5. ZÁVĚR	22
5.1 Zamýšlené využití díla	22
5.2 Zhodnocení vlastního díla	22
5.3 Seznam použitých zdrojů	23
5.4 Resumé	24
5.5 Seznam příloh	25
5.6 Přílohy	27

Motto: „*Ten, kdo vypráví příběhy, vládne světu.*“

indiánský kmen Hopi¹

1. ÚVOD

1.1 Přesně definované téma

Tématem mé diplomové práce, které jsem si sama zvolila, je ilustrovaná kniha indiánských pověstí a bájí.

Počet ilustrací je podle zadání deset kusů. Jsou provedeny kombinovanou technikou s využitím akrylu a digitální malby v počítačovém programu Photoshop.

Kniha má formát velikosti A4 a je řešena celkově, tj. po grafické i typografické stránce, včetně frontispisu, předsádky a obálky.

1.2 Důvod volby tématu

Skutečnost, že si vyberu pro diplomovou práci individuální téma spojené s tematikou severoamerických indiánů, byla daná tím, že již od dětství cítím nadšení pro jejich kulturu. Odmalička jsem si hrála na indiány a zajímala se o jejich kulturu do hloubky pro dítě nezvyklou. Deset let jsem každé léto trávila s dalšími nadšenci pro kouzlo Divokého západu. Tyto sympatie sdílím i se svým otcem, který je redaktorem a spisovatelem. Jednou dostal nápad, že napíše knihu sebraných indiánských pověstí a poprosil mne o výtvarnou spolupráci na tomto projektu. Rozhodla jsem se spojit jeho prosbu s prací na mém diplomovém zadání. Tak mohla vzniknout jedinečná spolupráce otce a dcery nejen v rámci rodiny, ale i na poli umění. Jsem velmi vděčná, že se mohu tomuto tématu v rámci své diplomové práce věnovat.

---

¹ *Indiánská jména a citáty* [online]. WESTERN CLUB o.s., ©2010 [cit. 16.6.2018]. Dostupné z: <https://western-klubos.webnode.cz/blog-western/indianska-moudra-a-citaty/>

1.3 Důvod volby techniky

Cesta k volbě techniky byla velmi trnitá. Po mnoha zkouškách s tradičními médii jsem se rozhodla pro kombinaci akrylových podkladových barev, které prosvítají pod digitální malbou, jež mi umožnila nejlépe vyjádřit můj záměr. Stejně tak se tematicky v ilustracích prolíná realistické zobrazení světa se starými indiánskými geometrickými symboly a znaky.

1.4 Severoamerické mýty a báje

Mýty severoamerických indiánů je téma, do kterého se promítají mnohé z indiánských zvyklostí, tradic, náboženství i kosmologických úvah. Můžeme v nich spatřit i odkazy na nedávnou či zcela pradávnu minulost.

Kam až sahají kořeny indiánských mýtů? Na to asi nikdy nenalezneme jednoznačnou odpověď. Přestože se příběhy často odehrávají v jakémsi bezčasí, v severoamerickém čase snů, můžeme pozorovat zajímavé odkazy na dávnou minulost. V bájích se často objevují obří zvířata, která mohou být ozvěnou na setkání s pleistocénní megafaunou. Stejně tak se příběh o příchodu lidí ze severu podobá historické skutečnosti, kdy předkové původních obyvatel Ameriky přišli přes Beringův průliv z Asie. Indiáni také díky tomu sdílejí mytologické motivy, které se jinak objevují jen u asijských skupin, a hlavně u domorodých Sibiřanů.² Skutečnost, že tyto prvky přečkaly v ústním podání tisíce let, mě fascinuje.

Zajímavým faktem také je, že můžeme nalézt i podobnost mezi mýty přírodních národů, které nikdy neměly možnost se ovlivnit, kvůli své geografické vzdálenosti. Jak vysvětlíme společné motivy indiánských a australských bájí? Kulturní antropolog Claude Lévi-Strauss tvrdí, že mýty

---

²BULGAKOVÁ, Eva. *Mýty a legendy severoamerických indiánů*. 1. vyd. Praha: Argo, 2012. ISBN 978-80-257-0552-0

jsou produktem univerzálních schopností lidské mysli. Srovnávací analýzou těchto jevů se zabýval i světoznámý švýcarský psycholog Carl Gustav Jung, autor teorie o kolektivním nevědomí. Tvrdí, že existuje část naší duše, kterou máme v hlubinách podvědomí všichni společnou. Společné obsahy v mýtech nazval archetypy - obsahy kolektivního nevědomí.

Mýty, báje, pověsti i pohádky jsou podle něj spontánní řeč tohoto kolektivního nevědomí lidstva. Snad jej máme všichni v naší duši společné. Kolektivní nevědomí je velmi prastaré a přirozeně ovlivňuje naše přání a cíle. Jedná se o psychickou zkušenost mnohých generací lidstva. Tyto symbolické struktury, archetypy, lze nalézt právě v rituálech a mýtech přírodních národů. Jungovy archetypy jsou prvky, které ovlivňují naši podvědomou a nevědomou energii a vytvářejí v našem vědomí "prvotní obrazy". Ty jsou základem snů, fantazií, ale také uměleckých děl a jiných důležitých symbolických struktur v náboženství, ideologii, morálce a etice. Existence tohoto společného dědictví vysvětluje podivuhodný jev, zmíněný výše, kdy se jisté motivy v mýtech a bájích opakují ve stejné podobě na různých místech světa.³

Ani samotní indiáni nevnímají svoje báje jako popis reality, ale spíše jako posvátné a velmi staré fantastické příběhy. Přesto však hranice mezi skutečností a bájí pro ně není nepropustná. Do mýtů proniká odpozorovaná realita a dějiny. Mnoho mýtů vysvětluje a posvěcuje významné obřady, jako jsou potní chýše, dýmkový obřad, náboženské ceremonie, léčitelské a lovecké rituály.

Mýty se zaobírají také posvátnými tanci, jakým je například slavný sluneční tanec. Tento tanec může působit na neznalého diváka jako krutá slavnost, kdy tanečníci křepčí kolem kůlu zavěšené za propíchnuté

---

³ Jan Kulhánek. *Pohádky v naší duši II - mytologické pohádky* [online]. Vitamins Cosmetics s.r.o. ©2002 [cit.15.7.2018]. Dostupné z: <http://psychologie.doktorka.cz/pohadky-nasi-dusi-mytologicke//>

svaly na hrudi. Celkový význam tance slunce je ale duchovní obnova účastníků a jejich příbuzných, stejně jako obnova Země a všech jejích součástí. Motivací je zpravidla zproštění viny, vyplývající ze zabíjení a požívání vnímajících stvoření a přijetí sounáležitosti s celým světem. Základním obětním darem je nabídka vlastního těla. Mučení tanečníků, které je na tanci slunce přítomno, je působeno za účelem duchovní proměny oběti. Smrt, reprezentovaná mučením, vyjadřuje, že světský člověk byl zabit a účastník, ale i celý kmen obživne s regenerovaným tělem i duší.⁴

Severoamerické báje zachycují náboženské představy indiánů a objasňují jim svým mytologickým jazykem svět kolem nás. Vysvětlují chování i podobu zvířat, jak vznikly výrazné body v krajině, dávají poučení, jak se chovat v různých situacích, a připomínají vysoké morální hodnoty. Tak jim pomáhají vyznat se ve světě a uvědomit si jeho hlubší duchovní podstatu.

Mýty pomáhaly indiánům udržet si úctu k přírodě. Například v Kalifornii žili Vintuové v tak hustých lesích, že jen s obtížemi našli místo pro vlastní stavení, ale k topení používali jen suché dříví, které pečlivě sesbírali. To proto, aby šetřili život stromů. Stejně tak zabíjení zvěře nebylo něčím samozřejmým a bez důsledku. Zabíjet se nesmělo bez důvodu a vše se muselo zužitkovat. Zabití byl posvátný obřad a u některých kmenů bylo zvykem omluvit se zvířeti v modlitbě a vysvětlit mu, proč bylo nutné jej zbavit života.

Indiáni se necítili být zvěři nadřazení, byli si rovni. To můžeme spatřit i v jejich pověstech, kdy spolu lidé a zvířata bez problému komunikují, dochází ke vzájemným přátelstvím, a dokonce i svazkům a adopcím.

Mýty Severní Ameriky jsou tak různorodé jako indiánské kmeny samy. Odhaduje se, že v 17. století bylo na území Spojených států amerických

---

⁴MURDOCH, David. *Severoameričtí indiáni*. 2. vyd. Praha: Fortuna Print, 2002. ISBN 80-7321-020-7

a Kanady okolo tří milionů obyvatel. Pro zajímavost, na konci 19. století jich bylo pouhých dvě stě dvacet tisíc!⁵ Dnes se k nim hlásí přes dva miliony občanů a existuje přes pět stovek kmenů. Každý z těchto kmenů měl vlastní svébytnou kulturu a identitu, založenou na adaptaci na místní ekosystém, na specifickém jazyce a historii. I přes tuto diverzitu můžeme rozlišit několik výrazných tematických okruhů mýtů a legend. Jsou jimi: příběhy o stvoření světa, příběhy o hrdinech, zbavujících svět oblud, mýty o chudých hrdinech, kteří přišli ke štěstí a historky o šibalech neboli tricksteriády.⁶

Indiáni používali a používají své mýty a dávné příběhy jako výchovný prvek, který má v důsledku daleko větší účinek než poučování, mentorování a přísné zakazování. Díky tomu každý indián dobře ví, jaké následky by jeho špatné chování přineslo. Nejenom děti, ale i dospělí po celý život v těchto příbězích nacházeli zdroj morálních pravidel. Díky pověstem se naučili, že za své činy je třeba převzít odpovědnost a že odvaha i vytrvalost se vyplácí.

Přirozené sepjetí s přírodou, které z mýtů přímo číší, je v kontrastu s naším západním vnímáním světa. V našich zeměpisných šířkách se obecně vžila představa, že zvířata mají být hlavně k užitku, někdo je má vlastnit nebo lovit. Z našich evropských filozofů mě s podobným přístupem k přírodě napadá například František z Assisi, který mluvil o zvířatech jako o našich příbuzných. Bohužel, přistěhovalci, se kterými se indiáni setkávali, byli úplně jiného zaměření, a tak neodvratně docházelo ke vzájemnému katastrofickému nepochopení jejich kultur. Obyvatelé Severní Ameriky nedělili svět na posvátný a vezdejší. Duchové se běžně objevovali a promlouvali k lidem, zvířata se stávala lidmi a lidé zvířaty.

---

⁵ QUESNEL, Alain. *Indiáni, Mýty legendy*. 1.vyd. Bratislava: Gemini spol. s r. o., 1993. ISBN 80-7161-070-4

⁶ BULGAKOVÁ, Eva. *Mýty a legendy severoamerických indiánů*. 1. vyd. Praha: Argo, 2012. ISBN 978-80-257-0552-0

Příroda a lidé navzájem splývali. Zvířata podle jejich pojetí žila v rodinách stejně jako lidé a „zvířecí národ“ byl vzorem pro indiánské tance, písně i etické principy.⁷

Indiáni věřili, že je velmi důležité i to, jak se příběhy vyprávějí. Pokud se báje přednesla slovo od slova přesně, měla stejný magický účinek jako šamanský obřad. Často je mohl vyprávět pouze zasvěcený vypravěč, který před tím prošel procesem osvojování mýtu. Teprve poté, co získal od svého učitele svolení, mohl je sám vyprávět a učit své následovníky. Často jej také během přednesu kontrolovali a hlídali ostatní znalci příběhu.

S vyprávěním se také pojily další zvyklosti a pravidla. V oblasti Velkých kanadských jezer se vyprávěly příběhy pouze v zimě, protože vyprávění dobrodružných a napínavých příhod, v nichž vystupují medvědi, hadi a jiná zvířata, je bezpečné pouze během zimních měsíců, když jsou zalezlá v horách, v zemi a ve skalách. Také hromy a blesky, jež jsou dalším nástrojem trestu pro nehodné, v zimě nehrozí. Na Velkých planinách se zase mohlo vyprávět pouze v létě, a to během v nočního odpočinku. Všechny tyto zvyklosti přispívaly ke stmelení komunity, udržovaly úctu k předkům a rodině a spojovaly vazby uvnitř kmene. Těmto vazbám přisuzovali indiáni mnohem větší důležitost než my.

Současné ekologické problémy přímo volají po změně přístupu k přírodě, a tak se máme od indiánů hodně co učit.

1.5 Přijímání a využívání inspirace

V rámci přípravy na vytvoření knihy jsem nejenom pročetla literaturu, zabývající se indiány, ale zkontaktovala jsem i tak zvané Euroindiány. To jsou „bílí indiáni“, lidé z Evropy, kteří se rozhodli oživit indiánskou kulturu

---

⁷BRUCHAC, Joseph. *Strážci země*. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 1999. ISBN 80-7176-977-0

a jejich způsob života. Tito nadšenci dosáhli skutečného mistrovství ve výrobě tradičních indiánských předmětů denní potřeby. Mají velkou zásluhu na tom, že mizející indiánské tradice někdo oživuje a obnovuje.⁸

Díky nim jsem si uvědomila, že indiánská kultura je velmi odlišná od toho, na co jsme zvyklí z filmu a z televize. Výrazné košile a čelenky se neoblékaly každý den, ale pouze při slavnostech a významných okamžicích. Různé vzory a ozdoby se mohly nosit pouze za určité zásluhy. Jiné šaty si brali domorodci na lov, jiné na cestu, na sněm, na tanec a podobně. V dobách, kdy indiáni neměli korálky, zdobili si oblečení mušlemi nebo je vyšivali ostny ze severoamerického dikobraza urzona. Navštívila jsem několik akcí, kde se Euroindiáni setkávají a posezení s těmito zajímavými lidmi u ohně pro mě bylo důležitou vnitřní inspirací. Tito lidé mi pověděli i hodně o indiánském vnímání světa. Například, že Velký Manitou nebyl v jejich pojetí bohem, ale prostě jen důležitým duchem, který je součástí mnohovrstevného vesmíru. Koncept boha, jak ho známe z monoteistických náboženství, jim byl cizí. Na setkání s nimi jsem pořídila i mnoho fotografického materiálu, který mi přiblížil všední život amerických domorodců. Díky těmto vědomostem a záznamům jsem mohla později přesně vystihnout indiánské reálie, když jsem vytvářela svoje ilustrace. Velkou inspirací mi byla i nově otevřená výstava v Náprstkově muzeu „Indiáni“, která přibližuje původní obyvatele Severní a Jižní Ameriky a jejich minulé i současné tradice.⁹

1.6 Přesně definovaný cíl práce

Mým cílem je vytvořit společně s mým otcem knihu mýtů a legend severoamerických indiánů, která by přiblížila našim čtenářům již zprofanovaný svět Divokého západu moderním a vkusným způsobem.

---

⁸ Viz. příloha č. 1

⁹ Viz. příloha č. 1

Z tohoto důvodu jsem zvolila techniku kombinace tradičních akrylových barev a moderní digitální malby. Příběhy jsou převzaty z různých zdrojů, ale jsou převyprávěné svěžím způsobem, který by měl pobavit a zaujmout čtenáře napříč generacemi. Kniha není určena pouze pro děti. Spíše by se mělo jednat o rodinnou zábavu, kdy rodiče svým dětem příběhy předčítají a každý si z knížky něco vezme. Stejně tak to bylo s vyprávěním příběhů v indiánském týpí, kdy příběhy nebyly určeny pouze pro dětské posluchače. Báje připomínaly i dospělým, aby nezapomínali na jejich mravní ponaučení. Kdyby se rodina nad touto knížkou sešla a společné předčítání utužilo rodinné vazby, byl by její cíl splněn.

2. PROCES PŘÍPRAVY

2.1 Studium a sběr podkladů

Mým nejranějším záměrem bylo vytvořit ilustrace pouze s využitím indiánského stylu umění. Během sběru podkladů a informací o umění severoamerických indiánů jsem však narazila na komplikace.

Za prvé se vyskytl věčný problém, že čím víc toho člověk ví, tím víc chápe, že „nic neví“. Umění domorodců je neuvěřitelně pestré a rozličné ve svých podobách. Na území USA a Kanady je dnes pět set šedesát dva oficiálně uznávaných kmenů. V minulosti jich bylo nejméně osm set či více. Tyto kmeny se sice rozdělovaly do určitých kulturních oblastí, kde spolu sice nesdílely společný jazyk, ale jejich kultura byla podobná. Přesto těchto oblastí bylo nejméně devět. Byly to od severu: Subarktická oblast, Severovýchod, Jihovýchod, Velké pláně, Náhorní plošina, Severozápadní pobřeží, Kalifornie, Velká pánev a Jihozápad.¹⁰

---

¹⁰ Viz. příloha č. 2

2.1.1 Subarctická oblast

Tito indiáni žili v drsných podmínkách studených oblastí a větší moc než náčelník měli často šamani díky jejich silné víře v duchy a nadpřirozeno. Myslím, že to bylo dáno neustálým bojem o přežití během krutých zim a krátkých letních období. Tito lidé byli výborní lovci a kočovníci. Obydlí měli různá, kupolovitá i kónická, ze dřeva, kůží či kůry. Typické byly pro ně kánoe z březové kůry a časté využití kožešin na oblečení a zdobení. Měli ve velké úctě medvědy a často si uchovávali jejich pomalované lebky jako talismany.¹¹

Nesmíme zapomenout na Eskymáky, z nichž nejznámější jsou Inuité. Ti se proslavili svými úžasnými soškami s převážně zvířecí tematikou. Byly vytvářeny z rohů, parohů, klů, kostí a kamene.¹² Jejich unikátní stylizace se ve dvacátém století začala využívat také pro výrobu domorodých tisků.¹³ Inuitská schopnost zajímavě vystihnout podstatu zvířete a dosáhnout jednoduchými prostředky expresivního sdělení mě učarovala. Můj dědeček nějakou dobu žil a pracoval v Kanadě a přivezl si z ní různé inuitské sošky, obrazy a publikace. Díky tomu jsem s tímto uměním dobře obeznámena.

2.1.2 Severovýchod

Lidé v této oblasti hlubokých lesů a úrodné půdy dokázali skvěle využít svého prostředí. Věnovali se zemědělství a lovu a žili usedlým způsobem života ve velkých domech. Krásně zdobili předměty válcovitými korálky vyrobenými z lastur tzv. *wampum*. Jelikož měli přístup k neomezenému množství dřeva, mohli vytvářet krásné vyřezávané předměty denní

---

¹¹ MURDOCH, David. *Severoameričtí indiáni*. 2. vyd. Praha: Fortuna Print, 2002. ISBN 80-7321-020-7

¹² Viz. příloha č. 3

¹³ LAMOUR, W. T. *The Art of the Canadian Eskimo*. Ottawa: Queen's Printer, 1967. ISBN 93-77-71

potřeby, ale i čarovné masky, které pomáhaly zbavit se nemocí¹⁴. Zajímavé je, že vyřezávat je mohli pouze muži.

2.1.3 Jihovýchod

V této krajině se nacházeli usedlí zemědělci, kteří žili v přísně uspořádaném a sociálně nerovném společenství. Mnoho domorodých rituálů bylo spojeno s pěstováním kukuřice, která byla zásadní pro jejich přežití. Tato prosperující kultura je také známá stavbou velkých mohyl, na kterých stály zvláště významné budovy. Díky bohatému regionu se zde rozvíjela všechna řemesla, jako je například výroba keramiky, práce s mědí a podobně.¹⁵

2.1.4 Velké pláně

Toto je nejznámější indiánská kultura, kterou známe z westernů a knížek o Divokém západu. Zemi těchto obyvatel vévodila široká prerie a jejich život byl závislý na lovu bizonů. Tempo života se řídilo migračními zvyky velkých sudokopytníků. Od 16. století jim život usnadnil chov koní a ti brzy zaujali podstatnou roli v jejich kultuře. Indiáni stavěli týpí, která byla krásně pomalována, a své předměty vyšívali nejdříve zploštěnými a nabarvenými urzoními ostny a později korálky¹⁶. Dávali přednost prostým a geometrickým motivům. V jejich obřadech měla velkou úlohu ptačí pera, protože se věřilo, že ptáci jsou poslem posvátných duchů.

2.1.5 Náhorní plošina

Původní obyvatelé Náhorní plošiny sdíleli kulturu s indiány z Velkých plání. Byli to méně bojovní lovci a sběrači, kteří vynikali také

---

¹⁴ Viz. příloha č. 3

¹⁵ Viz. Příloha č. 4

¹⁶ Viz. příloha č. 5

v obchodování. Kmen Nez Percé byl známý svými taškami, které jeho členové vyráběli ze spletených konopných vláken bez pomoci stavu.¹⁷

2.1.6 Severozápadní pobřeží

Země totemů, jak se tato oblast také nazývá, zrodila jednu z výtvarně nejzajímavějších kultur. Lidé zde lovíli hlavně ryby, žili usedle a jejich společnost byla značně strukturována. Přestože nikdy nerozvinuli zemědělství, potravy bylo dost, a tak zbyl čas i na umění. Jejich velké dřevěné domy byly zdobeny známými totemovými sloupy s unikátní stylizací. Totemy nebyly modlou, ale popisovaly rodokmen významné rodiny, která tvrdila, že je spřízněna s nějakou duchovní bytostí v podobě zvířete. Nádherná stylizace byla aplikována i na masky a ceremoniální předměty.¹⁸

2.1.7 Kalifornie

Indiáni z Kalifornie byli mírumilovní lovci a sběrači. Lov byl pro ně však spíše jen svátkem uprostřed všedních dnů sběru.¹⁹ Většina z nich byla vyhubena během období „zlaté horečky“. Proslavili se svými krásně zdobenými košíky s geometrickými motivy.²⁰ Na jednom košíku používali až čtyři různé materiály a různé druhy splétání.

2.1.8 Velká pánev

Rozpálená poušť v létě a sněžné bouře v zimě nedovolily indiánům v této oblasti rozvinout usedlý způsob života. Jejich hlavní potravou byly žaludy. Tito kočovníci si osvojili podobný způsob života jako lidé z Kalifornie a částečně i jako indiáni z Velkých plání.

---

¹⁷ Viz. příloha č. 5

¹⁸ Viz. příloha č. 6

¹⁹ ŠOLC, Václav. *Nejstarší Američané*. 2. vyd. Praha: Albatros, 1978. ISBN 13-799-78

²⁰ Viz. příloha č. 6

2.1.9 Jihozápad

Puebla, neboli osady z kamene a bláta, jsou typickými sídlišti indiánů z jihozápadu. Některé byly obývány nepřetržitě 1000 let! Indiáni se museli vypořádávat se suchem, a tak mnoho jejich obřadů se týká přivolání deště. Pueblané měli vysoce osobitý styl geometrického zdobení. Rozvíjelo se u nich košíkářství, keramika a unikátní figurální stylizace.²¹

Díky studiu těchto rozličných kultur jsem poznala, že vytvořit styl, který by byl společný pro všechny, není snadné. Indiáni, žijící na mrazivém severu, mají úplně jinou vizuální kulturu než ti, kteří se modlí za déšť mezi rozpálenými puebly.

Zajímavé ovšem je, že duchovní a spirituální pohled na svět mají indiáni napříč Severní Amerikou poměrně podobný. Díky tomu bylo možné sebrat mýty a legendy z celého kontinentu a vložit je do jedné knihy.

Z počátku jsem zvažovala použití výrazné stylizace Země totemů, ale ukázalo se, že tento styl je tak výrazný a ucelený, že bych se pouze uchýlila ke kopírování, protože se mi ho nepodařilo dále rozvinout. Dalším problémem s výběrem pouze jednoho regionálního stylu by bylo opomenutí ostatních kmenů a oblastí.

Proto jsem se nakonec pokusila vystihnout něco, co je společné ve výtvarném stylu všech kmenů bez rozdílu. Je to primitivní symbolická geometrie a piktogramy. Pár čar pronikajících kruhem může znamenat přechod mezi reálným a duchovním světem. Spirála může symbolizovat vítr a šipka pohyb.

---

²¹ Viz. příloha č. 7

Rozhodla jsem se tedy pro znázornění světa bájí svým vlastním způsobem pomocí realistické malby, ale zakomponovala jsem do tohoto mýtického prostředí i indiánskou geometrickou symboliku, která zastupuje abstraktní pojmy, které se nedají popisně vyjádřit.

2.2 Inspirace u umělců

Když jsem si ujasnila, jakým způsobem zakomponuji do svých ilustrací vliv indiánské estetiky, začala jsem hledat inspiraci pro realistickou malbu. Protože tématem příběhů jsou mýty, rozhodla jsem se pro výraznou hru se světlem. Mýty jsou tajemnou součástí našeho kulturní podvědomí. Jejich archetypy se vynořují z temné hlubiny času. Analogií je obraz skrytý ve tmě, s pouze částí nám zjevně osvětlenou zdrojem jasů. Z toho důvodu jsem pro svou inspiraci nejdříve sáhla k barokní malbě.

2.2.1 Georges de La Tour (1593 - 1652)

Když jsem hledala inspiraci pro kontrast světla a stínu, vytanul mi na mysli můj oblíbený malíř La Tour. Často má na svých obrazech jediný zdroj světla, kterým je svíčka, a to nepodstatné se utápí v temnotě. Líbí se mi atmosféra tajemna a zároveň určitá vypravěčská kvalita, která nás nutí zamýšlet se nad osudem postav. Je pochopitelné, že jsem našla s jeho tvorbou a představou mých ilustrací mnoho společného.²²

2.2.2 Lisbeth Zwerger (nar. 1954)

Dílo této rakouské ilustrátorky mne oslovilo, když jsem přemýšlela nad kompozičním řešením svých ilustrací. Její obrazy dokáží vtáhnout diváka nenásilně do centra dění. Líbí se mi, jak řeší interakci mezi postavami.

---

²² Viz. příloha č. 8

I když inspirace na mé práci možná není na první pohled zřejmá, velice mne ovlivnila.²³

3. PROCES TVORBY

3.1 Hledání vlastního stylu

Úplně první návrhy jsem vytvářela v různých podobách a stylech. Dostala jsem se však do výtvarné krize, protože jsem byla zahlcena různorodostí podkladů.

Zkoušela jsem malbu na různé podklady, kresbu pastelkami, proškrabávání akrylových barev, akvarel, ale nikdy jsem nedosáhla uspokojivého výsledku. Od začátku mi bylo jasné, že ilustrace mají být barevné, protože pro svět severoamerických indiánů byly barvy vždy důležité. Měly často i svoji symboliku, která však mohla být známá pouze tomu, kdo barvy nanášel.

Uvažovala jsem o různých formách stylizovaného světa, nicméně žádná moje stylizace nepůsobila přesvědčivě. Vždy jsem cítila v indiánských bájích něco svobodného a moje ilustrace se naopak stávaly čím dál více spoutanými a těžkopádnými. V tomto období jsem onemocněla těžkou depresí a ztratila jsem úplně schopnost tvořit a radost z práce na dva a půl roku. Proces mojí léčby byl překvapivě pomalý a stále ještě nemohu říci, že je ukončen. Zároveň s hledáním síly k žití jsem hledala zpátky radost z kreativního vyjádření sebe sama. Začala jsem se učit malovat digitální technikou v programu Adobe Photoshop pomocí tabletu. Tuto techniku jsem se již dlouho toužila naučit a nacházela jsem v ní ztracenou chuť k tvorbě. Bohužel můj stav nebyl dlouho dostatečně stabilní, abych se mohla věnovat cílevědomě diplomové práci. V posledních pár měsících se mi ulevilo a já jsem rychle

---

²³ Viz. příloha č. 8

využila příležitosti ilustrovat indiánské báje. Použila jsem nově nabyté zkušenosti s digitální malbou, a to se ukázalo jako dobrá volba.

Napadlo mne zkombinovat tradiční techniky, jako akvarel a akryl pro podklad ilustrací a následně obrázky dotvořit v počítači. To mi dávalo mnohem větší svobodu, která pro mě vnitřně korespondovala se svobodou indiánských pověstí. Malba mne vždy více bavila než kresba, a tak mi vyhovovalo pojetí založené na barvě a světle. Zároveň pro mne byla výzva naučit se vyjádřit pomocí malby různé materiály, jako například kůru stromů, kožešinu, kámen nebo třeba oheň.

Bylo mi doporučeno, že zvolit si do určité míry realistické ztvárnění je nevděčné a vzhledem k mým schopnostem by to bylo krokem vedle. Souhlasím s tím, že je to velice těžký úkol. Během procesu hledání výtvarného stylu se ale ukázalo, že mi tento styl k povídkám nejvíce sedí. Souzněl se mnou, a tak jsem nemohla jinak než poslechnout svůj vnitřní hlas.

Pokusila jsem se vyjádřit mýtický svět indiánského „času snů“, avšak s reálnými postavami indiánů a zvířat, které do něj vstupují tak, jako se prolíná realita a báje v domorodém chápání vesmíru.

Zároveň pro mne bylo velkou a motivující výzvou zvládnout řemeslná úskalí, jako jsou proporce anatomie, správné vyjádření světla a prostoru. Také jsem se snažila zachytit drama okamžiku. Snažila jsem se vytvořit ilustraci, která by příběh svojí atmosférou doplňovala, a ne pouze popisovala.

3.2 Hledání vhodného typu písma

Bylo mi od začátku jasné, že v písmu nadpisů a na obálce by se měl nějak odrážet indiánský estetický vliv. Zkoušela jsem mnoho druhů serifových i bezserifových písem, ale nakonec jsem se rozhodla písmo

nakreslit sama. Jako vzor mi posloužilo písmo *BEYNO*, nicméně obohatila jsem jej o prvky indiánského geometrického ornamentu.

Pro text knihy jsem k tomuto písmu vybrala bezserifové kulaté písmo Tw Cen MT, které jej, doufám, doplňuje.

4. POPIS DÍLA

Výsledkem mé práce je ilustrovaná kniha mýtů a legend, svázaná vazbou V8b o rozměrech 307x210x10 mm s vlastním řešením obálky. Kniha má 68 stran. Obsahuje barevné celostránkové i drobné ilustrace a barevné nadpisy kapitol psané vlastním písmem.

4.1 Popis ilustrací

4.1.1 Příběhy indiánského bojovníka²⁴

Jako první jsem vytvořila ilustraci na obálku, která vystihuje myšlenku celé knihy. Na ní starý indián, stařešina kmene, ověnčený znaky svých hrdinských skutků, vypráví nejmladší generaci příběhy, které si pak můžeme my sami přečíst. Vyprávění bývalo často doprovázené rytmickým bubnováním. Tohoto úkolu se na ilustraci ujímá jeden z chlapců. Celá scéna je osvětlena ohništěm a kolem něj se povalují předměty denní potřeby, které bylo možné nalézt v indiánském příbytku. V nádobě u ohniště se pro navození slavnostní atmosféry pálí vonné listy. Z ohně se vynořuje stylizovaná podoba statečného bojovníka, která na svém koni uhání vstříc dobrodružstvím. Podklad obrázku je opět malovaný akrylem. Výzvou pro mne zde bylo vyjádření podstaty ohně, kůže jako materiálu na oblečení a vytvoření tajemné atmosféry.

---

²⁴ Viz. příloha č. 9

4.1.2 Vodní netvor²⁵

Ilustrace komentuje příběh, kdy hrdina pomůže „hromovým ptákům“ zabít strašlivého vodního netvora. Podaří se mu to díky jeho kouzelnému červenému šípku, který mu vstřelí přímo do chřtánu. Během tvorby jsem se snažila zachytit drama okamžiku a indiánovu statečnost. Vodní netvor může trochu připomínat dinosaura, jejichž kosti mohly dát vzniknout bájím o podobných příšerách. Moc mě bavila snaha o vyjádření povrchu šupin a tlamy netvora. Na pozadí obrázku jsem použila akrylové barvy a indiánskou stylizovanou kresbu „hromového ptáka“.

4.1.3 Bizoní žena²⁶

Toto je nejtmavší ze všech ilustrací, protože i příběh je jedním z nejtemnějších. V něm manželka uteče bojovníkovi s vůdcem bizoního stáda. Bojovník tomu nevěří a myslí si, že byla unesena. S pomocí Pavoučí ženy bizoní stádo vystopuje a na vlastní oči se přesvědčí o proradnosti své manželky. Nakonec zabije jak bizony, tak i svoji manželku. Na mé ilustraci zhrzený indián sedí v popředí a je pohroužen do tmy a svých temných myšlenek. Jeho nic netušící žena zatím tančí divoký tanec před bizoním stádem. Tyto dva manžele symbolicky odděluje pavučina, kterou upředla Pavoučí žena ve snaze bojovníkovi pomoci.

4.1.4 Slunce a měsíc²⁷

V tomto příběhu se indiánský lovec špatně vyrovnává s tím, že je v noci tma, a tak se pokusí zajmout Slunce, aby nepřestávalo svítit. Pokus je ale neúspěšný. Slunce přepálí smyčku, do které bylo polapeno. Velký duch však pozná, že lidé jsou ve tmě bezradní a dá jim Měsíc, aby

---

²⁵ Viz. příloha č. 10

²⁶ Viz. příloha č. 11

²⁷ Viz. příloha č. 12

osvětloval noční svět. Na této své ilustraci zachycuji okamžik lapení Slunce do lasa ve chvíli, kdy se chce ponořit do vodní lázně po namáhavém dni. V mých představách je krajina v těchto místech rozpálená a sežehlá, pouze odolná tráva přežívá. Slunce samotné je malováno akrylem, ostatní digitální malbou. Obraz doprovází indiánský znak pro slunce, díky čemuž se indián nesnaží zachytit pouze slunce jako objekt, ale i jeho duchovní podstatu.

4.1.5 Oheň²⁸

Ilustrace vypráví o mladičkém indiánském chlapci, který přinesl lidem oheň v hliněné nádobě. Před tím ho ukradl hrozivým duchům hromu a blesku. Při tom mu pomáhali zvířecí pomocníci, mezi jinými i statný jelen, který ho nesl na zádech během pronásledování. Pozadí ilustrace je opět malované akrylem a naznačuje bouřlivé nebe. Hlavním zdrojem světla je oheň ukrytý v nádobě, čímž jsem se snažila zvýraznit jeho důležitost. Lesní krajinu a postavy také trochu osvětluje měsíční svit. Vzadu můžeme vidět děsivé duchy hromu a blesku, někteří opět nesou znaky indiánské geometrické stylizace.

4.1.6 Obrova pomsta²⁹

Příběh je o indiánském hrdinovi, který Istí přemůže krvežíznivého obra. Bojovník si lehne na cestu a předstírá, že je mrtev. Obr si ho odnese do své jeskyně a tam ho indián v nestřeženou chvíli přemůže. Zachytila jsem moment setkání obra s hrdinou. Obr se diví a šťouchá do indiána prstem, aby se ujistil, že je opravdu mrtvý. S pomocí indiánské geometrické stylizace jsem zdůraznila obrovo hrozivé gesto, kdy se prstem chystá dotknout ležícího bojovníka.

---

²⁸ Viz. příloha č. 13

²⁹ Viz. příloha č. 14

4.1.7 Strach³⁰

Jedná se o další velice temný příběh, a tak i ilustrace je do značné části tmavá. Podle této pověsti se strach zrodil v očích zajíce, když se pohádal s liškou, která jej nakonec ve zlosti zabila. Na obrázku zachycuji interakci mezi predátorem a kořistí. Zajíc se krčí strachy a liška vyjadřuje znaky agrese. Má naježený ocas a srst na těle, koutky úst stažené dolů, nakrčený čenich a vyceněné zuby. Obraz doplňuje indiánský primitivní znak s ostrými a špičatými hranami, které mají podpořit dojem agrese dopadající na zajíce.

4.1.8 Indiánské jméno³¹

Tato ilustrace vypráví o namyšleném indiánovi, který se během obřadu přenesl do světa duchů a žádal je o mocné jméno, aniž by si ho zasloužil. Duchové s ním měli chvíli trpělivost, ale nakonec ho za jeho zpupnost potrestali. Na obrázku se snažím zachytit mýtickou zemi duchů. Formát jsem zvolila na šířku, abych prolomila pravidlo, že všechny ostatní ilustrace jsou koncipovány na výšku. Díky tomu jsem měla dostatek místa pro využití své fantazie při malování různých přírodních duchů. Indiánský znak v pozadí symbolizuje prolínání reálného světa a světa nadpřirozených bytostí.

4.1.9 Uloupená dcera³²

Zde malba popisuje situaci, kdy je dcera Velkého ducha unesena větrným duchem, který si zamiluje její dlouhé vlasy. Větrný duch ji nosí ve vzduchu a pohrává si s dívčínými kadeřemi. Pokusila jsem se zobrazit indiánku levitující ve větru a zdůraznit také její okouzlující vlasy. Použila

---

³⁰ Viz. příloha č. 15

³¹ Viz. příloha č. 16

³² Viz. příloha č. 17

jsem úhel pohledu ze shora a perspektivní zkrácení postavy pro větší dramatický efekt. Pro tento obrázek jsem použila mnoho fotografických referencí. Doufám, že se mi díky tomu podařilo vystihnout postavu správně. Kolem dívky krouží indiánské znaky, které symbolizují vítr a zastupují tak ducha větru. Pozadí obrázku vystihující nebe a mraky je malováno akrylem.

4.1.10 Manitoův hněv³³

Zde se jedná o ilustraci, která zachycuje souboj indiánského mladíka s mohutným medvědem grizzlym. Hrdina jej však neohroženě přemůže i díky pomoci roje spřátelených světlušek, které medvěda rozptylují. Na obrázku jsem se snažila zachytit divokou přírodu hlubokého lesa, povrch skály, ve které je medvědí jeskyně a nepoměr sil mezi indiánem a medvědem. Figurální znak, který vystupuje zpoza stromu je vyjádřením Velkého ducha, který celou scénu pozoroval a nakonec mladíka odměnil za jeho statečnost.

4.2 Typografická úprava knih

Text příběhů je vysázen písmem Tw Cen MT o velikosti 14 stupňů s prokladem 16.8 a zarovnáním do bloku. Pro text titulu, patitulu a nadpisu kapitol jsem použila vlastnoručně kreslené písmo.

Co se týká prvních stránek, místo signetu jsem vložila piktogram medvěda malovaný indiánským stylem. Následuje patitul a dvoustrana s frontispisem a titulem. Na místě frontispisu i na titulní straně jsou opět ilustrace vyvedené v primitivním stylu. Symbolizují hromového ptáka a slunce, dvě božstva, která indiáni velmi uctívali. Text patitulu a titulu je sázen na střed stránky. Následuje na sudé straně impresum. Na liché stránce již začíná první kapitola.

---

³³ Viz. příloha č. 18

Rozvržení layoutu jsem zvolila tak, aby bylo dostatek prostoru pro barvu a materiál papíru, což je přírodní Munken Polar gramáže 120/m². Snažila jsem se pomocí layoutu docílit moderního nádechu a prostorné lehkosti. Osobně si myslím, že bílý prostor není prázdnem, ale naopak má svoji důležitou úlohu.³⁴

4.3 Tisk a vazba

Kniha je tištěna v tiskárně Indigo Print. Protože jsem si zvolila k tisku přírodní papír, byla jsem postavena před následující dilema. Přírodní papír vypadá krásně, ale celostránkové digitální ilustrace vycházejí tiskem mnohem lépe na křídový papír. Nakonec jsem přece jen dala přednost přirozenému povrchu papíru Munken Polar a oželela částečně barevnost na úkor ilustrací. Ilustrace jsem se přesto snažila ještě upravit, aby co nejvíce v knize vynikly.

Vazba je ručně šitá na zakázku. Kniha má rovný hřbet a pevné desky. Kapitálek v knize je hnědý, aby ladil s obálkou.³⁵

Desky jsou potažené ručně malovanou obálkou a zalaminované matným laminem. Protože kniha obsahuje pouze devět pověstí, je poměrně tenká. Z toho důvodu jsem neumístila na hřbet nápis, protože při zachování ornamentálního stylu písma by název knihy nebyl dobře čitelný. Můj otec plánuje napsat v budoucnu ještě další pověsti a potom bych ráda vyrobila knihu ještě jednou, v tlustší podobě a s nápisem na hřbetu.³⁶

Kniha obsahuje také předsádky. Podklad je malovaný akrylem a přes něj jsou vyvedeny postavy indiánů v primitivní stylizaci. Hrdinové na

---

³⁴ Viz. příloha č. 19

³⁵ Viz. příloha č. 19

³⁶ Viz. příloha č. 20

ilustracích jsou v bojových pózách a zdůrazňují tak kvality indiánského bojovníka.³⁷

5. ZÁVĚR

5.1 Zamýšlené využití díla

Když jsem vyráběla tuto knihu, myslela jsem na to, jak by působila na čtenáře. Nejedná se o bibliofilii ani o speciální drahou publikaci. Mým záměrem bylo vytvořit nenákladnou rodinnou knížku, která má své kvality jak v barevném, ilustračním, tak v typografickém provedení. Mým cílem je, aby si jednou mohli lidé koupit takovouto knížku a aby jim přiblížila některé ideály, které jsou vlastní domorodým Američanům.

5.2 Zhodnocení vlastního díla

Práce na tomto díle pro mne byla složitou cestou. Zpočátku jsem se dlouho snažila pochopit indiánskou estetiku, abych ji nakonec opustila a snažila se najít vlastní výtvarnou cestu. Prošla jsem si dlouhým obdobím bolestného pátrání po způsobu uchopení ilustrací a zoufalstvím nad množstvím práce, které stále neneslo uspokojivé výsledky. Až v tom nejbezradnějším bodě jsem se rozhodla být věrná hlavně sama sobě a mít odvahu poslouchat svou intuici.

Od té chvíle sice práce na skutečné knize teprve začínala, ale já už jsem měla svůj směr a všechno šlo mnohem snadněji. Ve svých ilustracích se snažím o spojení realistické digitální malby s abstraktní primitivní kresbou původních obyvatel Ameriky. V tuto chvíli je tato kniha to nejlepší, co jsem mohla vytvořit, i když vím, že mám ještě dlouhou cestu před sebou a musím se ještě mnohému naučit.

---

³⁷ Viz. příloha č. 21

5.3 Seznam použitých zdrojů

Knižní a periodická literatura

1. BULGAKOVÁ, Eva. *Mýty a legendy severoamerických indiánů*. 1. vyd. Praha: Argo, 2012. ISBN 978-80-257-0552-0

2. MURDOCH, David. *Severoameričtí indiáni*. 2. vyd. Praha: Fortuna Print, 2002. ISBN 80-7321-020-7

3. QUESNEL, Alain. *Indiáni, Mýty legendy*. 1.vyd. Bratislava: Gemini spol. s r. o., 1993. ISBN 80-7161-070-4

4. BRUCHAC, Joseph. *Strážci země*. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 1999. ISBN 80-7176-977-0

5. LAMOUR, W. T. *The Art of the Canadian Eskimo*. Ottawa: Queen's Printer, 1967. ISBN 93-77-71

6. ŠOLC, Václav. *Nejstarší Američané*. 2. vyd. Praha: Albatros, 1978. ISBN 13-799-786

Internetové zdroje

1. *Indiánská jména a citáty* [online]. WESTERN CLUB o.s., ©2010 [cit. 16.6.2018]. Dostupné z: <https://western-klubos.webnode.cz/blog-western/indianska-moudra-a-citaty/>

2. Jan Kulhánek. *Pohádky v naší duši II - mytologické pohádky* [online]. Vitamins Cosmetics s.r.o. ©2002 [cit. 15.7.2018]. Dostupné z: <http://psychologie.doktorka.cz/pohadky-nasi-dusi-mytologicke//>

5.4 Resumé

As the theme of my magister thesis I have chosen to illustrate a book of Native American tales.

I've liked their culture since childhood and studying their way of life was an easy task for me. Soon, I learned that there was a huge diversity between respective tribes because they needed to adapt on different environments. The visual culture of tribes living in the frozen North is nothing like the culture of pueblan natives living in a barren desert.

There is, however, similarity in their spiritual worlds. All Native Americans understood the connection with Nature and the need to worship its gifts. These principles of humbleness before the faces of nature spirits can be seen in all the myths and legends they have. Native American tales are full of ethical legacy and they helped native people to cope with the world they lived in. After listening to such a story one could understand that being too proud or lazy isn't going to pay off. On the other hand, bravery and perseverance can help solve ones problems. Native Northern Americans thought of animals as their brothers and sisters. We can often see the transformation between human and animal in their legends. People and beasts are often able to communicate freely. All of this helps us understand the unique way of their thinking.

At first, I was overwhelmed by the variety of Native American visual styles. Then, I found that the common trait is a simple geometrical stylization. I decided to draw realistic pictures of the world of myths complemented by geometric symbols that imply the abstract message. I used traditional acrylic painting for the background and then finished the pictures with digital painting using Photoshop programme. I also designed the font of head titles as well as layout and cover of the book.

5.5 Seznam příloh

Příloha č. 1

Euroindiáni
výstava Indiáni v Náprstkově muzeu

Příloha č. 2

mapa kulturních oblastí

Příloha č. 3

inuitské sošky zvířat,
inuitské grafické umění

Příloha č. 4

čarovné dřevěné masky
měděné umění od řeky Mississippi

Příloha č. 5

košile bojovníka z Velkých plání
konopná taška kmene Nez Percé

Příloha č. 6

umění Země totemů
košíky z Kalifornie

Příloha č. 7

umění Jihozápadu

Příloha č. 8

Georges de La Tour
Lisbeth Zwerger

Příloha č. 9

Příběhy indiánského bojovníka

Příloha č. 10

Vodní netvor

Příloha č. 11

Bizoní žena

Příloha č. 12

Slunce a měsíc

Příloha č. 13

Oheň

Příloha č. 14

Obrova pomsta

Příloha č. 15

Strach

Příloha č. 16

Indiánské jméno

Příloha č. 17

Uloupená dcera

Příloha č. 18

Manitoův hněv

Příloha č. 19

layout knihy

svázaná kniha

Příloha č. 20

obal knihy

Příloha č. 21

předsádky

Příloha č. 22

titul a obsah

Příloha č. 23

ilustrace v knize

5.6 Přílohy

Příloha č. 1 - Euroindiáni³⁸

výstava Indiáni v Náprstkově muzeu³⁹

³⁸ vlastní fotografie

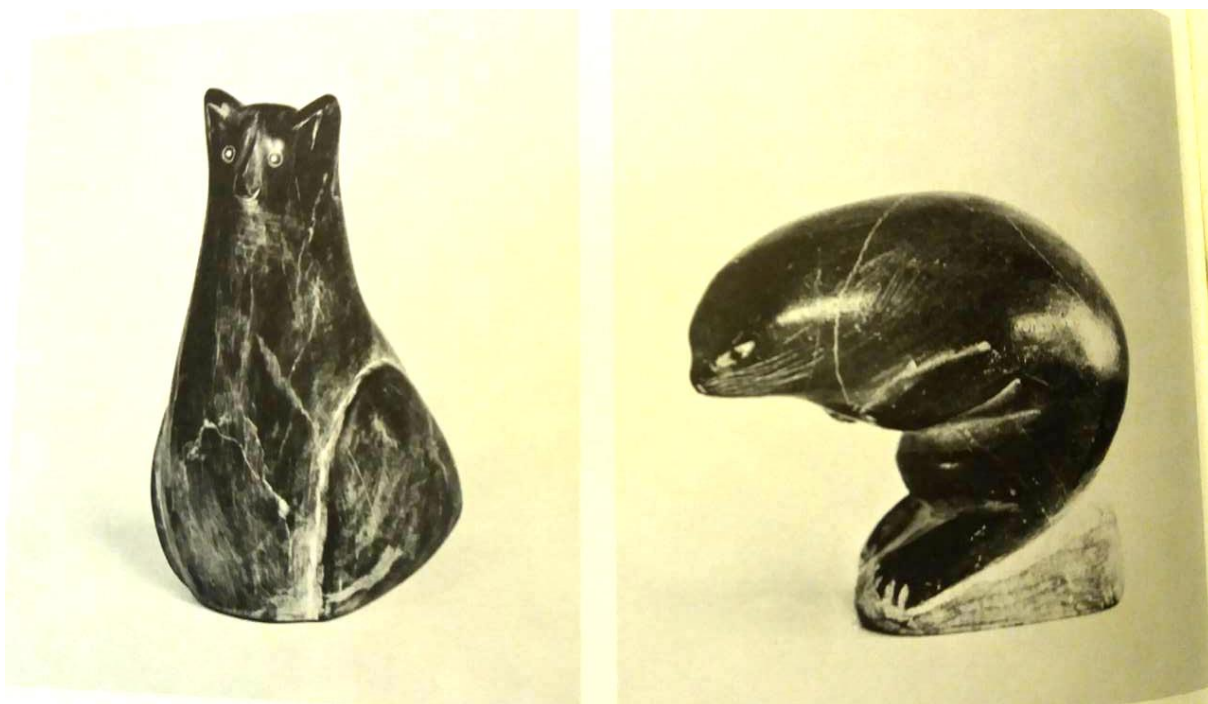
³⁹ vlastní fotografie

Příloha č. 2 – mapa kulturních oblastí

Příloha č. 3 - inuitské sošky zvířat⁴⁰

inuitské grafické umění

⁴⁰ LAMOUR, W. T. *The Art of the Canadian Eskimo*. Ottawa: Queen's Printer, 1967. ISBN 93-77-71

Příloha č. 4 - čarovné masky Severovýchodu⁴¹

měděné umění od řeky Mississippi⁴²

⁴¹ MURDOCH, David. *Severoameričtí indiáni*. 2. vyd. Praha: Fortuna Print, 2002. ISBN 80-7321-020-7

⁴² https://en.wikipedia.org/wiki/Mississippian_copper_plates

Příloha č. 5 - košile bojovníka z Velkých plání⁴³

konopná taška kmene Nez Percé⁴⁴

⁴³ http://ohbythewayblog.blogspot.com/2011/06/beauty-clothing_13.html

⁴⁴ <https://www.nps.gov/museum/exhibits/nepe/basketry.html>

Příloha č. 6 - umění Země totemů⁴⁵

košíky z Kalifornie⁴⁶

⁴⁵ <http://wpmsart.weebly.com/native-american-art.html>

⁴⁶ https://www.parks.ca.gov/?page_id=24035

Příloha č. 7 – umění Jihozápadu⁴⁷

⁴⁷ http://taosartschool.org/hopi_pottery/hopi_pottery.htm
<https://room226.weebly.com/navajo-sandpaintings.html>

Příloha č. 8 – Georges de La Tour⁴⁸

Lisbeth Zwerger⁴⁹

⁴⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Georges_de_La_Tour

⁴⁹ <https://www.brainpickings.org/2015/06/01/tales-from-the-brothers-grimm-lisbeth-zwerger/>

Příloha č. 9 - Příběhy indiánského bojovníka

Příloha č. 10 - Vodní netvor

Příloha č. 11 - Bizoní žena

Příloha č. 12 - Slunce a měsíc

Příloha č. 13 – Oheň

Příloha č. 14 – Obrova pomsta

Příloha č. 15 – Strach

Příloha č. 16 – Indiánské jméno

Příloha č. 17 – Uloupená dcera

Příloha č. 18 - Manitoův hněv

Příloha č. 19 - layout knihy a svázaná kniha

Příloha č. 20 – obal knihy

Příloha č. 21 – předsádky

Příloha č. 22 – titul a obsah

Příloha č. 23 – ilustrace v knize

